

GOUVERNEMENT VAN NEDERLANDS NIEUW-GUINEA
 AFDELING HOLLANDIA

Hollandia, 30 maart 1962.

No. : 52/III/b/GEHEIM.

Bijlage(n): één (in drievoud).

Onderwerp : politiek verslag.

A e n :

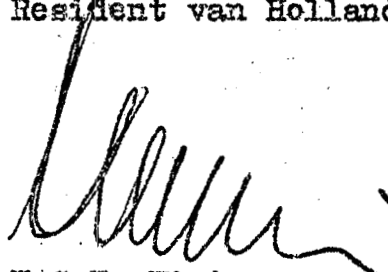
Zijne Excellentie de Gouverneur
 van Nederlands Nieuw-Guinea,

te

H o l l a n d i a.

Hierbij heb ik de eer Uwer Excellentie aan te bieden het politiek verslag over de maand FEBRUARI 1962 van de Afdeling Hollandia.

De Resident van Hollandia,

 W.G.F. Winia.

c.c.: D.B.Z.
 H.C.V.D.
 P.G.
 COSTRING.
 Res. Geelvinkbaal
 Res. West Nieuw-Guinea
 Res. Fakfak
 Res. Zuid Nieuw-Guinea
 A.C.A.P.

+ 1 bijlage.

POLITIEK VERSLAG VAN DE RESIDENT VAN HOLLANDIA
OVER DE MAAND FEBRUARI 1962.

=====

ALGEMEEN.

Het televisie interview van Robert Kennedy heeft vele ge-
moederen in beroering gebracht, niet in het minst bij de
autochtonen; hetgeen blijkt uit een aantal verzonden te-
legrafische protesten van Papoealeiders bij de Nederland-
se Regering en de Regering van de Verenigde Staten.
Men ziet hierin een aanwijzing van zware politieke druk
op Nederland, waarbij een vreedzame oplossing van het ge-
schil meer gewicht in de schaal legt dan de zelfbeschik-
king van de Papoea's. Uit ingezonden stukken, verzonden
resoluties, enz. mag worden afgeleid, dat een niet onbe-
langrijk deel van de autochtone bevolking zich met geweld
zal verzetten tegen een Indonesische overheersing. Zij
zien in een bestuursoverdracht aan Indonesië een overheer-
sing van Indonesië over de Papoea's, zoals ook in het ver-
leden de Indonesiërs in hun aanraking met Papoea's door-
gaans van hun superioriteit blijk gaven.
In het algemeen beschouwt men het Nederlandse bestuur over
Nieuw-Guinea als een aflopende zaak, hetgeen men baseert
op de geringe standvastigheid van de verschillende belang-
rijke politieke partijen in Nederland en de geringe poli-
tieke steun die Nederland in de kwestie Nieuw-Guinea ont-
vangt van de grote Westerse mogendheden.
Naar aanleiding van de uitspraken van R. Kennedy verwacht
men van de informele inleidende besprekingen tussen Neder-
land en Indonesië geen voor Nieuw-Guinea gunstige oplos-
sing. De niet-inheemse bevolkingsgroepen maken zich niet
alleen zorgen over hun lot in geval van een Indonesische
aanval, maar ook over de reacties van de autochtonen in-
dien bestuursoverdracht aan Indonesië zou plaatsvinden,
zonder erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van de
Papoea's.

R.I.-PROPAGANDA.

Ter gelegenheid van de aankomst van het nieuwe hoofd van
plaatselijk bestuur van Nimboran op 15 januari j.l., or-
ganiseerden de ex politieke delinquenten ~~CARLOS GRIAPON~~,
Jahja JAMBEABDI alias Jahja MENTI en Simon JENTAWA op het
vliegveld Genjem een demonstratie, welke bestond uit het
zich nabij het stationsgebouw opstellen met van politieke
opschriften voorzien borden. Op deze borden kwamen op-
schriften voor als:

"Kami di Nimboran sudah dididik oleh pemerintha
Belanda selama tiga belas tahun. Kami rahjat Nim-
boran minta dididik oleh Indonesia untuk senasib."

"Tentang hidupnja dalam rumah tangga ta'Senaul den-
gan djodoh Tuan hingga kini saja berhak untuk
memilih suami baru jang didjodoh oleh Allah."

"Kita Papua-Barat memang djadikan suami istri tetapi
kehidupan rumah tangga tidak sempurna. Sekarang
kemauan perempuan mau kawin kedua kali lagi itu.
Baru digenapkan kehendak Allah."

Sedertdien werd onder leiding van GRIAPON een actie begonnen met het doel stemmen onder de Nimboranbevolking te verzamelen voor aansluiting bij Indonesië. Medewerkers zijn ex politieke delinquenten en R.I.-sympathiserenden. Tot heden zou men reeds 500 stemmen hebben verzameld. Het ligt in de bedoeling een stemmenlijst samen te stellen en deze via Mr. De Rijke aan diverse instanties en politieke partijen toe te zenden. Groeperingen in het Nimboranse die een voortzetting van het Nederlandse bestuur wensen, lieten nagenoeg niets van zich horen. Slechts enkele personen zouden willen trachten door het beleggen van een openbare vergadering, waarbij de plaatselijke vertegenwoordiger van de Parna J. DEKENIAP en het Nieuw-Guinea Raadslid M. Suwae het woord zouden voeren, de bevolking meer voorlichting te geven ten aanzien van de huidige politieke ontwikkelingen.

Het dorps hoofd van Kwentumilena (district Demta), Bernardus OENDI, werd door Griapon benaderd om in de kustdorpen van Demta propaganda te voeren voor aansluiting bij Indonesië.

Naar aanleiding van de activiteiten van Carlos GRIAPON werd door een 18-tal personen uit Genjem, waaronder verschillende dorps hoofden, de mantri DGZ en verschillende dorps onderwijzers, een resolutie verzonden aan de Voorzitter van de Nieuw-Guinea Raad van de volgende inhoud:

1. Het volk van Nimboran wenst onder leiding van het Nederlandse bestuur haar eigen keus te doen.
2. Zij blijft vertrouwen stellen in M. Suwae, het door de bevolking van Nimboran gekozen Nieuw-Guinea Raadslid.
3. Slechts M. Suwae dient beschouwd te worden als de vertegenwoordiger van het volk van Nimboran."

De bekende Eley UJOH uit Nafri heeft in een schrijven aan het Hoofd van Plaatselijk Bestuur Hollandia medegedeeld, dat de bevolking van Nafri bij een Indonesische aanval op Nieuw-Guinea de Indonesische bevolking in bescherming zou nemen. Hij spreekt de overtuiging uit, dat de bevolking in de Humboldt en Jaufabassi en overal elders in Nieuw-Guinea hetzelfde zou doen. De brief was mede ondertekend door Jantje POLIKAR-PUS en Festus NEROKOU, evenals E. UJOH, fel R.I.-geïntereerd

Op 9 februari vond ten huize van de RWD-opzichter LAITERA te Sentani een bijeenkomst van Indonesiërs plaats, waarbij o.a. aanwezig waren Martin INDEY, lid van de Streekraad Dafonsoro, en zijn zwager HUMASE. De bespreking had betrekking op het verlenen van hulp en bescherming aan plaatselijk woonachtige Indonesiërs bij een eventuele Indonesische aanval. Overeenkomstige besprekingen zouden door INDEY en HUMASE dezelfde dag gevoerd zijn met E. UJOH, de Kommissie I op het Kantoor van Financiën NIKIJULUW en de Bestuursassistent PASTIPEILUWU te Hollandia-Binnen. Voor het gebied Sentani worden als contactpersoon genoemd de dorps onderwijzers SEDOBUN uit Ifar-Katjil en Adriaan ONDEKELIEUW uit Sere. Voor Genjem werd bericht afgewacht van Carlos en Kladi GRIAPON en van Musa JEWI, die onlangs door INDEY per brief waren geïnstrueerd. Voorts verklaarde INDEY, dat hij kon rekenen op de medewerking van praktisch alle kustbewoners in de streek tussen Tarfia en Hollandia.

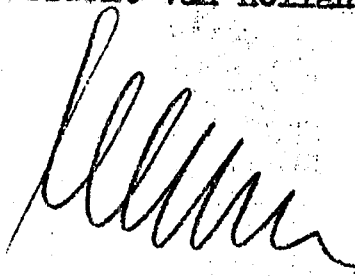
De Ondersafdelingschef

De Onderafdelingschef van Nimboren ontving een brief, gedateerd Genjem 22 februari 1962, welke was ondertekend door Carlos GRIAPON, H. NAPO, Willem WARITJOE, Musa JEWI en Kekri SIMAN. In de brief, waarvan het opschrift luidt: "Rekest minta Pemerinta Indonesia masuk disini", vragen ondertekenaars namens 654 Nimboranners om aansluiting bij Indonesië. Verder vermeldt de brief, dat Frits KIRIHIO niet als een verrader wordt beschouwd, maar als een persoon die voor een schone zaak vecht.

Op 26 januari vond te Sentani (Kemiri) ten huize van de bekende Ruben NAPO een bijeenkomst plaats, waarbij o.a. aanwezig waren Jan KASIMAT, Jowel NOROTOU en Carlos WAIWAITOU, trouwe vazallen van NAPO. Men besprak de mogelijkheid van een binnenkort te verwachten Indonesische aanval en de tegen de Nederlanders bij die gelegenheid te nemen maatregelen. Men was het er over eens, dat de Nederlanders moesten worden gedood en hun bezittingen moesten worden vernield.

Hollandia, 30 maart 1962.

De Resident van Hollandia,

W.G.F. Winia.
